

ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΠΟ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ Η ΣΥΛΛΟΓΗ

10 πρακτικές από τον Παγκόσμιο Νότο

~ Η έμπνευση μπορεί να προκύψει από μέρη που δεν τα περιμένει κανείς ~

Κάποιες φορές φαίνεται ότι ο κόσμος γύρω μας και οι παγκόσμιες προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε σήμερα μας ξεπερνάνε και μας τρομάζουν. Πολλοί από μας αισθάνονται ίσως ότι δεν είμαστε σε θέση να αλλάξουμε την πορεία που έχουν πάρει τα πράγματα και ότι ελάχιστα μπορούν να γίνουν σε παγκόσμιο επίπεδο. Ωστόσο, αυτές οι συναρπαστικές και εμπνευσμένες πρακτικές από όλο τον κόσμο, από το Μεξικό μέχρι το Μπαγκλαντές, από τη Νότια Αφρική μέχρι την Αρμενία, μας δείχνουν ότι ακόμα και μια μικρή ομάδα ανθρώπων, σε μια μικρή τοπική κοινότητα, μπορεί να κάνει τα αδύνατα δυνατά. Μας επιτρέπουν να δούμε πώς επιφέροντας αλλαγές σε τοπικό πλαίσιο μέσα από μικρές και καθημερινές δράσεις μπορούμε να προκαλέσουμε αλλαγές σε ευρύτερη κλίμακα: από το να ασχοληθούμε με την καλλιέργεια ενός σχολικού κήπου κάτω από αντίξοες κλιματικές συνθήκες, δίνοντας την ευκαιρία να παράγονται θρεπτικά γεύματα για παιδιά σχολικής ηλικίας, μέχρι να υψώσουμε τις φωνές μας για την προστασία απειλούμενων ειδών, μαθαίνοντας έτσι για την αξία της συνύπαρξης στον ένα και μοναδικό μας πλανήτη.

Όλοι οι συνεργαζόμενοι φορείς στο ευρωπαϊκό έργο SAME WORLD αναζήτησαν σε όλο τον κόσμο τέτοιες καλές πρακτικές από τις χώρες του Νότου, που να μπορούν να αποτελέσουν έμπνευση για τέτοια δράση, με κριτήρια την καινοτομία που εμφανίζουν, τη δυνατότητα μεταφοράς τους και σε άλλα πλαίσια και τον προσανατολισμό τους στην αειφορία. Θα μπορούσαμε να είχαμε επιλέξει πολύ περισσότερες από τις συνολικά 50 (σημείωση: μόνο οι 10 περιλαμβάνονται σε αυτή τη συλλογή), αλλά για διαχειριστικούς λόγους περιοριστήκαμε στον αριθμό αυτό.

Διαβάζοντας τις πρακτικές αυτές, μπορεί να αντιληφθεί κανείς με τρόπο άμεσο πόσο δίκιο είχε η Margaret Mead όταν έλεγε: «ποτέ μην αμφιβάλετε ότι μια μικρή ομάδα σκεπτόμενων, αφοσιωμένων πολιτών μπορεί να αλλάξει τον κόσμο». Στην πραγματικότητα αυτό έχει συμβεί! Φανταστείτε λοιπόν απλά, εάν καθένας από εμάς καταπιανόταν από αύριο με κάτι παρεμφερές με αυτά που παρουσιάζουν οι πρακτικές αυτές, εάν επέφερε έστω και μια μικρή αλλαγή στην γειτονιά του, την τοπική κοινότητα ή την περιοχή του, πόσο ο αντίκτυπος αυτών των δράσεων θα μεταδιδόταν σε όλο τον κόσμο από τη μια στιγμή στην άλλη.

Διαβάστε λοιπόν τις πρακτικές αυτές, εμπνευστείτε από αυτές και πηγαίnete να αλλάξετε και τον δικό σας κόσμο!

Η ομάδα του SAME WORLD

Πρακτική που εμπνέει #1

ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ, Η ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ Η ΠΡΟΟΔΟΣ ΤΑΞΙΔΕΥΟΥΝ ΠΑΝΩ ΣΕ ΞΥΛΙΝΕΣ ΒΑΡΚΕΣ ΣΤΟ ΜΠΑΓΚΛΑΝΤΕΣ

Περιφέρεια Natore του Μπαγκλαντές

«Αντί να πάνε οι μαθητές στο σχολείο, το σχολείο έρχεται σε αυτούς»

*~ Mohammed Rezwan,
ιδρυτής του οργανισμού
Shidhulai Swanirvar Sangstha ~*

1. Σχετικά

Το Μπαγκλαντές, μία από τις πιο φτωχές και πυκνοκατοικημένες χώρες του κόσμου, είναι ευρέως γνωστό ως το «σημείο μηδέν της κλιματικής αλλαγής». Ενώ το ένα πέμπτο της χώρας πλημμυρίζει κάθε χρόνο κατά διάρκεια των μουσώνων, ακραία καιρικά φαινόμενα που αποδίδονται στην κλιματική αλλαγή, όπως ισχυροί άνεμοι και βροχοπτώσεις, έχουν ως αποτέλεσμα κάποιες φορές τα εκατοντάδες ποτάμια της να φουσκώνουν και να καλύπτουν περίπου τα δύο τρίτα του εδάφους της. Μεταξύ των δεκάδων περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων που προκαλούν οι πλημμύρες, είναι και ότι χιλιάδες σχολεία αναγκάζονται να κλείνουν.

Ο Mohammed Rezwan είναι αρχιτέκτονας που γεννήθηκε και ανατράφηκε στην περιοχή του Natore. Χάρis στην οικογενειακή τους βάρκα κατάφερε, σε αντίθεση με πολλούς από τους φίλους τους, να τελειώσει το σχολείο. Ενώ φοιτούσε ήδη στο πανεπιστήμιο είχε την ιδέα εάν τα παιδιά δεν μπορούσαν να πάνε στο σχολείο, τότε η τάξη τους θα έπρεπε να πάει σε αυτά. Έτσι, το 1998, ιδρύει το «Shidhulai Swanirvar Sangstha», μια μη κερδοσκοπική οργάνωση, η οποία

Τα πλωτά σχολεία που τροφοδοτούνται με ηλιακή ενέργεια προσφέρουν εκπαίδευση στα παιδιά στο Μπαγκλαντές.

το 2002 εισάγει το πρώτο σύστημα πλωτού σχολείου στη χώρα.

Η οργάνωση διαχειρίζεται έναν στόλο από βάρκες που χρησιμοποιούνται ως σχολικά λεωφορεία, κάθε μία από τις οποίες μπορεί να μεταφέρει 30 μαθητές, παραλαμβάνοντας παιδιά από διαφορετικές παραποτάμιες στάσεις. Μόλις οι βάρκες αγκυροβολήσουν ξεκινάει το μάθημα. Τα πλωτά σχολεία παρέχουν εκπαίδευση σε πρωτοβάθμιο και δευτεροβάθμιο επίπεδο για τα παιδιά περιοχών που διαφορετικά δε θα είχαν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν σχολείο.

Η Nazma Khatun, μια εκπαιδευτικός στο πλωτό σχολείο της Natore, σε μια περιοχή που η πρόσβαση στο πλησιέστερο κρατικό δημοτικό σχολείο, σε απόσταση 2χμ., θα ήταν αδύνατη για τους μαθητές κατά τη διάρκεια των εποχιακών πλημμυρών, δηλώνει: «Το πλωτό σχολείο προσφέρει πολλά. Οι μαθητές μπορούν με ευκολία να πάνε στο σχολείο ενώ παραμένουν κοντά στους γονείς τους. Βοηθάει έτσι να αυξηθεί το ποσοστό αλφαριθμητισμού του πληθυσμού». Η κόρη της, η οποία παρακολούθησε επίσης το πλωτό δημοτικό σχολείο, πλέον φοιτά σε ένα κοντινό γυμνάσιο. Η ζωή της Khatun άλλαξε επίσης προς το καλύτερο. «Μετά το γάμο μου, παρέμεινα στο σπίτι ως νοικοκυρά», είπε. «Πλέον όμως διδάσκω σε αυτό το σχολείο και παράλληλα συνεχίζω τις σπουδές μου».

Οι βάρκες λειτουργούν επίσης και ως βιβλιοθήκες, κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων και ηλιακά εργαστήρια. Είναι εξοπλισμένες με ηλιακούς συλλέκτες που τροφοδοτούν με ενέργεια τους υπολογιστές, τον φωτισμό και τον λοιπό εξοπλισμό. Όμως οι βάρκες προσφέρουν πολλά περισσότερα σε αυτές τις αποκομμένες περιοχές από τις συγκεκριμένες υπηρεσίες - έχουν φέρει τον ηλεκτρισμό.

Η οργάνωση «Shidhulai Swanirvar Sangstha» διαχειρίζεται επίσης τις πλωτές κλινικές που παρέχουν ιατρούς και παραϊατρικό προσωπικό. Καταρτίζει επίσης τους ενήλικες κατοίκους των χωριών πάνω σε θέματα δικαιωμάτων των γυναικών, διατροφής, υγείας και υγιεινής και εκτός από την καλλιέργεια λαχανικών σε «πλωτούς κήπους» τους διδάσκει και πώς να εκτρέφουν πάπιες και ψάρια, βοηθώντας τους έτσι να προσαρμοστούν στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Το 2003, το Παγκόσμιο Ταμείο για τα Παιδιά έγινε ο πρώτος θεσμικός επενδυτής του μοναδικού πλωτού σχολείου του Shidhulai. Σήμερα, ο οργανισμός διαθέτει έναν στόλο με περισσότερα από 50 πλωτά σχολεία, βιβλιοθήκες, κλινικές υγείας και κέντρα κατάρτισης, που εξυπηρετούν περίπου 100.000 άτομα σε περιοχές του Μπαγκλαντές που πληττονται από τις πλημμύρες.

Η οργάνωση «Shidhulai Swanirvar Sangstha» έχει κερδίσει πολυάριθμα βραβεία, συμπεριλαμβανομένου και του Βραβείου Πρόσβασης στη Μάθηση ύψους 1 εκατομμυρίου δολαρίων του Ιδρύματος Bill & Melinda Gates. Το έργο τους παρουσιάζεται στο ντοκιμαντέρ με τίτλο «Easy Like Water» (2010) του Glenn Baker, που αποτελεί μέρος της πρωτοβουλίας που τιτλοφορείται Stories of Change, του Sundance Institute.

Ακολουθώντας το πρότυπο του Rezwan, και κάποιες ακόμα χώρες που πλήττονται από τις πλημμύρες, όπως η Καμπότζη, οι Φιλιππίνες, το Βιετνάμ και η Ζάμπια, υιοθέτησαν την πρακτική των πλωτών σχολείων.

2. Γιατί αποτελεί μια καλή πρακτική;

Η πρακτική αυτή δείχνει πώς οι κάτοικοι μιας περιοχής μπορούν να παράσχουν λύσεις σε τοπικά προβλήματα, δείχνοντας έμπρακτα ότι είναι δυνατόν να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις από τα ακραία καιρικά φαινόμενα και την εξελισσόμενη κλιματική αλλαγή, να καταπολεμήσουν τη ρύπανση και ταυτόχρονα να αυξήσουν τα ποσοστά αλφαριθμητισμού στον πληθυσμό, να βελτιώσουν τις διατροφικές και υγειονομικές συνθήκες του και να βοηθήσουν τους κατοίκους να ξεφύγουν από τη φτώχεια.

3. Περισσότεροι σύνδεσμοι:

- <http://www.easylikewater.com/>
- <http://sowc2015.unicef.org/stories/its-a-boat-its-a-school-its-a-livelihood-booster/>
- http://www.equatorinitiative.org/images/stories/winners/138/casestudy/case_1348165_558.pdf

4. Πηγές:

Shidhulai Swanirvar Sangstha (χ.η.). Ανακτήθηκε από: <http://www.shidhulai.org/ourwork.html>

Islam, S. (2015). Boat schools bring classroom to Bangladesh's flood-hit children (Τα πλωτά σχολεία φέρνουν την τάξη κοντά στα πληγέντα από τις πλημμύρες παιδιά του Μπαγκλαντές) Ίδρυμα Thomson Reuters. Ανακτήθηκε από: <http://news.trust.org/item/20150309101250-4lmwe/>

Παγκόσμιο Ταμείο για τα Παιδιά (The Global Fund for Children) (2014). Bangladesh's "Boat Schools" Tackle Education and Climate Change. (Τα «Πλωτά Σχολεία» του Μπαγκλαντές Αντιμετωπίζουν την Εκπαίδευση και την Κλιματική Αλλαγή). Ανακτήθηκε από: <http://www.globalfundforchildren.org/bangladeshs-boat-schools-tackle-education-and-climate-change/>

Πρακτική που εμπνέει #2

REPAREL: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΧΑΡΤΙΟΥ

«Για τοRepapel τα απορρίμματα χαρτιού είναι χρήσιμα καθώς μετατρέπονται σε σχολικές προμήθειες και υλικά για τα φτωχότερα παιδιά. Παράλληλα μαθαίνουμε πώς να προστατεύουμε το περιβάλλον».

- Μαθητής που συμμετέχει στο πρόγραμμα του Repapel -

1. Σχετικά

Το REPAREL είναι ένα πρόγραμμα που αναπτύχθηκε από το CEADU (Centro de Estudios, Análisis y Documentos del Uruguay), μια μη-κερδοσκοπική αστική οργάνωση της Ουρουγουάης, που απαρτίζεται από μία πολυεπιστημονική ομάδα τεχνικών και επαγγελματιών ειδικών στα περιβαλλοντικά ζητήματα. Το πιλοτικό πρόγραμμα «Repapel: Περιβαλλοντική Εκπαίδευση με βάση τη συλλογή και ανακύκλωση χαρτιού», ξεκίνησε το 1999 από την περιοχή του Μοντεβιδέο.

Το 2002, η οργάνωση CIES (Centro Informazione e Educazione allo Sviluppo), με τη συνδρομή του χρηματοδοτικού ταμείου της ΕΕ, στήριξε την έναρξη λειτουργίας του Προγράμματος Ανακύκλωσης εμπλέκοντας σε αυτό 5 σχολεία και 20 εταιρείες.

Το πρόγραμμα στηρίζεται στη συλλογή χαρτιού, ημερολογίων, χαρτονιού και παραγώγων από μαθητές στα σχολεία, τα σπίτια τους, γειτονικά σπίτια και τις τοπικές επιχειρήσεις. Οι ίδιοι οι οργανισμοί-χορηγοί (δημόσιοι και ιδιωτικοί) παραχωρούν επίσης τα απορρίμματα χαρτιού τους. Το χαρτί που συγκεντρώνεται αποτελεί την βάση για την παραγωγή χρήσιμων σχολικών προμηθειών, χάρις στη συνεργασία συγκεκριμένων κέντρων ανακύκλωσης, που ανακυκλώνουν το χαρτί και το επιστρέφουν ως σχολικά υλικά στα σχολεία που συμμετέχουν. Η δραστηριότητα αυτή συνδυάζεται με εργαστήρια για τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι επιμρφώνονται στο πώς να διδάσκουν για την ανακύκλωση.

Το Repapel υλοποιήθηκε σε περίπου 100 σχολεία και εξακολουθεί σήμερα να λειτουργεί σε 50 σχολεία εντός και εκτός του Μοντεβιδέο - καθώς επίσης και στις πόλεις Trinidad, Melo, Colonia, Salto y Paysandú - με τη συνεργασία περισσότερων από 60 οργανώσεων και εταιρειών που προσφέρουν τα απορρίμματα χαρτιού τους.

Το 2006, το Repapel, ξεκίνησε ως μια οργάνωση πολιτών με την αναγνώριση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού της χώρας. Το 2011, το ίδιο Υπουργείο την αναγνώρισε ως επίσημο Πολιτιστικό και Εκπαιδευτικό Ίδρυμα.

2. Γιατί αποτελεί μια καλή πρακτική;

Πρόκειται για μια καινοτόμο πρωτοβουλία που ανέπτυξε νέες και δημιουργικές λύσεις για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών ζητημάτων με εργαλείο την ανακύκλωση χαρτιού και δίνοντας έμφαση στην οικονομική και οικολογική αλληλεξάρτηση και στη σχέση ανάμεσα στο περιβάλλον και την ανάπτυξη. Είναι ακόμα μια καινοτόμος εκπαιδευτική πρόταση, καθώς πριν την υλοποίηση του προγράμματος, τα σχολεία δεν παρείχαν πολλές ευκαιρίες στους μαθητές τους να συμμετάσχουν σε περιβαλλοντικά προγράμματα. Επιπλέον, δεν υπήρχαν ούτε οι δυνατότητες ούτε και πρακτικές της συλλογής και ανακύκλωσης χαρτιού. Η πλειοψηφία των εταιρειών δεν είχε ούτε καν ασχοληθεί με τα οφέλη των διαδικασιών ανακύκλωσης.

Με το πρόγραμμα αυτό τα παιδιά μαθαίνουν για τα θετικά αποτελέσματα που έχει για το περιβάλλον η ανακύκλωση και την εφαρμόζουν στην πράξη, εμπλέκοντας σε αυτό ενεργά και τους άλλους βασικούς παράγοντες, όπως τους εκπαιδευτικούς, τις οικογένειές τους, τις τοπικές επιχειρήσεις και τις εταιρείες και την κοινωνία γενικότερα. Μέσα τη συνεργασία παιδιών, εκπαιδευτικών και εταιρειών επιτυγχάνεται η συλλογή 500.000 κιλών χαρτιού προς ανακύκλωση ετησίως, ενώ ταυτόχρονα προωθείται η υπεύθυνη χρήση και απόρριψη του χαρτιού από 20.000 παιδιά, 8.000 ενήλικες και 100 εκπαιδευτικούς, οι οποίοι μετατρέπονται σε φορείς και πολλαπλασιαστές της αλλαγής.

Το πρόγραμμα Repapel αποτελεί μια υποδειγματική πρακτική καθώς οι στόχοι, η μεθοδολογία και οι δραστηριότητές του μπορούν να αναπαραχθούν σε διαφορετικά πλαίσια. Πράγματι, μέχρι σήμερα έχει μεταφερθεί και υλοποιείται με επιτυχία στο Μεξικό, την Κόστα Ρίκα και τη Χιλή.

3. Βραβεία

- «Βέλτιστες Πρακτικές για τη βελτίωση του βιώσιμου Περιβάλλοντος», Διεθνές Βραβείο Ντουμπάι και Ηνωμένων Εθνών-Habitat (2002).
- Νικητής του περιφερειακού διαγωνισμού αναφορικά με τις καινοτόμες ιδέες για την κινητοποίηση των πόρων που χορηγήθηκε από την Ashoka (2003).
- «Εκδήλωση Υπουργικού Ενδιαφέροντος» από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, το Υπουργείο Στέγασης, Εδαφικής Ρύθμισης και Περιβάλλοντος και το Υπουργείο Κοινωνικής Ανάπτυξης.
- “Ciudadano de Oro” (2009).

4. Περισσότεροι σύνδεσμοι:

- Photo source: <http://www.repapel.org/multimedia/fotos/>
- <http://www.repapel.org/noticias/>
- <http://www.ceadu.org.uy/>
- <http://www.repapel.org/multimedia/videos/>

Πρακτική που εμπνέει #3

LANDFILL HARMONIC – Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΤΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

Ξεκίνησε με πρωτοβουλία του Favio Chavez και του Luis Szaran στο χωριό Cateura de Asuncion το 2006. Το 2011 η ορχήστρα άρχισε να εκπαιδεύει παιδιά και εφήβους πώς να κατασκευάζουν τα δικά τους μουσικά όργανα.

«Πιστεύω ότι πολλά παιδιά στη χώρα μου δεν έχουν βρει ακόμα το νόημα της ζωής. Μπλέκουν με τα ναρκωτικά και το αλκοόλ επειδή δεν ξέρουν τι να κάνουν στη ζωή τους. Η μουσική είναι κάτι που βοηθάει στην αποφυγή όλων αυτών».

~ Ένα παιδί μέλος της ορχήστρας ~

1. Σχετικά

Ο Chávez γνώριζε ήδη 8 χρόνια τα παιδιά αυτά και τις οικογένειές τους, ενώ εργαζόταν σε ένα πρόγραμμα ανακύκλωσης σκουπιδιών στο χώρο υγειονομικής ταφής του χωριού Cateura. Σε αυτή την περιοχή, περισσότερο από το 40% των παιδιών δεν ολοκληρώνουν ποτέ το σχολείο, καθώς οι γονείς τους τα στέλνουν να εργαστούν. Ως μηχανικός περιβάλλοντος με γνώσεις στη μουσική, αποφάσισε να βοηθήσει αυτά τα παιδιά διδάσκοντάς τους μουσική. Η ιδέα ήταν απλά για να κρατήσει τα παιδιά μακριά από το χώρο ταφής των απορριμμάτων όπου έπαιζαν.

«Αρχικά ήταν πολύ δύσκολο καθώς δεν είχαμε κανένα μέρος να κάνουμε πρόβες και είμασταν αναγκασμένοι να διδάσκουμε στον ίδιο χώρο όπου οι γονείς εργάζονταν με τα απορρίμματα» δήλωσε ο Chávez. «Τα παιδιά δε γνώριζαν τίποτα σχετικά με τη μουσική και ήταν ιδιαίτερα δύσκολο να έρθουμε σε επαφή με τους γονείς, καθώς πολλοί από αυτούς δεν ζουν μαζί με τα παιδιά τους».

Τελικά, οι γονείς άρχισαν να βλέπουν ότι το να παίζουν μουσική κρατούσε τα παιδιά τους μακριά από μπλεξίματα, ενώ μερικοί από τους γονείς άρχισαν να διεκδικούν και πάλι τα παιδιά που είχαν παλιότερα εγκαταλείψει. Σε σύντομο χρονικό διάστημα υπήρχαν περισσότερα παιδιά σε αναμονή για να πάρουν μέρος στα μαθήματα μουσικής από ό,τι όργανα μουσικής, και για το λόγο αυτό ο Chávez και ο Nicolas «Cola», ένας από τους συλλέκτες απορριμμάτων, άρχισαν να κατασκευάζουν πειραματικά μερικά μουσικά όργανα από ανακυκλωμένα υλικά που έβρισκαν στη χωματερή. Έτσι, έγχορδα και πνευστά όργανα κατασκευάστηκαν από δοχεία λαδιού, πηρούνια, καπάκια μπουκαλιών και ο,τιδήποτε άλλο τύχαινε να βρίσκεται εκεί γύρω.

Τα ανακυκλωμένα υλικά εξυπηρετούν έναν ακόμα, πιο πρακτικό, σκοπό: τα παιδιά μπορούν να τα μεταφέρουν με ασφάλεια. «Για πολλά παιδιά, ήταν αδύνατο να τους δοθεί ένα κανονικό βιολί και

να το πάρουν σπίτι τους, καθώς δεν είχαν κανένα χώρο να το φυλάξουν και οι γονείς τους φοβούνταν ότι θα τους λήστευαν ή ότι το μουσικό όργανο θα πωλείτο για να αγοράσουν ναρκωτικά».

Η Ορχήστρα των παιδιών παρέμεινε στην αφάνεια για πολλά χρόνια. Αυτό άλλαξε με την παρουσίαση στο διαδίκτυο του βίντεο Landfill harmonic που έδωσε το έναυσμα να διακινηθεί στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Έτσι, από μερικούς μόνο μουσικούς ο αριθμός των μελών της αυξήθηκε σε περισσότερους από 35. Το μουσικό σχολείο του χωριού Cateura δε διαθέτει ακόμα το δικό του κτίριο, αλλά μπορεί να διδάσκει μουσική σε περισσότερα από 200 παιδιά σε αυτή την περιοχή που φιλοξενεί το χώρο ταφής απορριμμάτων και να τους μαθαίνει πώς να κατασκευάζουν τα μουσικά όργανα από ανακυκλωμένα υλικά.

*(Κάποια τμήματα του κειμένου αντιγράφηκαν από τον ιστότοπο <http://www.landfillharmonicmovie.com/>).

2. Γιατί αποτελεί μια καλή πρακτική;

Η πρακτική αυτή μας δείχνει πώς μπορούν να γεννηθούν όνειρα μέσα από τα σκουπίδια, πώς μια καλή πρακτική μπορεί να απομακρύνει τα παιδιά από κακές συνήθειες και επηρροές και πώς μπορεί να επιφέρει αποτελέσματα τόσο σε κοινωνικό επίπεδο (σύνδεση των παιδιών με τη μουσική, ανάδειξη της σημασίας των ανθρώπινων σχέσεων), όσο και σε περιβαλλοντικό (επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση υλικών, η σημασία του περιβάλλοντος) και σε οικονομικό επίπεδο (αλλαγή της προσωπικής οπτικής των παιδιών, συνειδητοποίηση της σημασίας της εργασίας, φροντίδα της οικογένειας, τους, κλπ).

3. Περισσότεροι σύνδεσμοι:

- <http://www.recycledorchestracateura.com/the-band>
- <http://www.landfillharmonicmovie.com/>

Πρακτική που εμπνέει #4

SCREAM: ΥΠΕΡΑΣΠΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Η Somero Uganda είναι μια ΜΚΟ με λαϊκή βάση και επίκεντρο ενδιαφέροντος τη δράση στο πλαίσιο της κοινότητας, η οποία ιδρύθηκε το 2009. Σκοπός της είναι να βελτιώσει την εκπαίδευση των κοριτσιών στις φτωχογειτονιές της περιοχής Bwaise στην Καμπάλα και να ενδυναμώσει τα νεαρά κορίτσια ηλικίας 13-25 ετών που ζουν εκεί να ολοκληρώσουν μια ουσιαστική εκπαίδευση και κατάρτιση με στόχο να έχουν μια αυτεξούσια και αυτόνομη ζωή καθώς επίσης και για να δράσουν ως παράγοντες αλλαγής στο πλαίσιο της κοινότητάς τους.

«Θα ήθελα να ενθαρρύνω όλα τα κορίτσια να μην εγκαταλείπουν τα όνειρά τους αλλά να επιμένουν και να αξιοποιούν στο έπακρο τις ευκαιρίες που τους παρουσιάζονται. Παρά τα σοβαρά εμπόδια, ζω μια καλή ζωή και είμαι σε θέση να στηρίξω το παιδί και την οικογένειά μου.

*~ Μια απόφοιτη του προγράμματος
εφήβων μητέρων ~*

1. Σχετικά

Η Somero μάχεται για τα δικαιώματα παιδιών και νέων και προωθεί την ευαισθητοποίηση σε σχετικά θέματα. Εστιάζει σε προγράμματα που προάγουν την εκπαίδευση, τα δικαιώματα των παιδιών, την υγεία σε σχέση με την αναπαραγωγή και την ανάπτυξη κατά την προσχολική ηλικία. Το πιο σημαντικό είναι ότι χρησιμοποιεί τη μεθοδολογία SCREAM (αρκτικόλεξο που μεταφράζεται ως «Υποστήριξη των Δικαιωμάτων των Παιδιών μέσω Εκπαίδευσης, των Τεχνών και των Μέσων») για την ευαισθητοποίηση της κοινότητας σε ζητήματα που αφορούν τα παιδιά και τη οργανώνει εκστρατείες κατά της χρήσης ναρκωτικών, της εκμετάλλευσης παιδιών και της έμφυλης βίας.

Η Somero Uganda λειτουργεί επίσης ένα κοινοτικό κέντρο στις φτωχογειτονιές της περιοχής Kawempe στην Καμπάλα, με μία γωνιά για τους νέους στην οποία μπορούν με ασφάλεια να σχεδιάσουν και τρέξουν τα δικά τους προγράμματα ανάλογα με τις ανάγκες και τις επιθυμίες τους. Μεταξύ των προγραμμάτων αυτών συγκαταλέγονται και τα projects για την Παγκόσμια Μάθηση. Από το 2011, έχουν υλοποιηθεί τέτοια projects, , όπως επίσης projects για την σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία, την πρόληψη από την χρήση ναρκωτικών, την συμβουλευτική και ευκαιρίες επαγγελματικής απασχόλησης.

Το πρόγραμμα στοχεύει κατά κύριο λόγο ευάλωτες ομάδες νέων, που επιθυμούν να συνεισφέρουν στην ανάπτυξη της κοινότητάς τους. Οι συμμετέχοντες εμπλέκονται σε όλες τις

φάσεις της δραστηριότητας. Διεξάγουν έρευνες προκειμένου να προσδιορίσουν τα σχετικά θέματα που ενδιαφέρουν τις κοινότητές τους, σχεδιάζουν και να υλοποιούν τα projects.

Μέσα από τη χρήση της μεθοδολογίας SCREAM οι επωφελούμενοι προσεγγίζουν τις κοινότητές τους μέσω καλλιτεχνικών, θεατρικών και χορευτικών δραστηριοτήτων. Οι δραστηριότητες αυτές περιλαμβάνουν την ανάπτυξη κοινοτικών/σχολικών καλλιτεχνικών τοιχογραφιών, κοινοτικών/σχολικών θεατρικών παραστάσεων και κοινοτικών/σχολικών προβολών ταινιών και εκθέσεων φωτογραφίας. Αυτό γίνεται με σκοπό να ενημερώσουν καθώς επίσης να στηρίξουν και να ευαισθητοποιήσουν τις κοινότητες σε σχέση με ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι στις φτωχογειτονίες, όπως μεταξύ άλλων οι πρώιμοι γάμοι και το διαγενεακό σεξ. Στα έργα που έχουν υλοποιηθεί περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων η διαχείριση της πρώτης εμμηνόρροιας σε μαθητές δημοτικού σχολείου, η αλληλεπιδραστική πρόληψη της χρήσης ναρκωτικών, και η μάθηση για θέματα παγκόσμιας σημασίας.

Επιπλέον, διενεργούνται εκπαιδευτικές καμπάνιες με στόχο την πρόκληση αλλαγών στους μαθητές. Στην κορυφή της ατζέντας βρίσκεται ο επαγγελματικός προσανατολισμός, τα δικαιώματα των παιδιών, η ενημέρωση προς την κατεύθυνση πρόληψη στη χρήση ναρκωτικών και η υγειονομική περίθαλψη.

Η Somero Uganda συνεργάζεται με σχολεία, θρησκευτικά και πολιτιστικά ιδρύματα καθώς και με τις τοπικές αρχές. Οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί των σχολείων, καθώς και τα θρησκευτικά ή κοινοτικά ιδρύματα δημιουργούν ένα υποστηρικτικό περιβάλλον για τη δράση της Somero Uganda.

2. Γιατί αποτελεί μια καλή πρακτική;

Η χρήση της μεθοδολογίας SCREAM σε αυτή την πρακτική είναι αξιοσημείτη, καθώς αναγνωρίζει ότι οι νέοι αποτελούν την κινητήρια δύναμη της αλλαγής. Στοχεύει στην προώθηση της ευαισθητοποίησης μεταξύ των νέων σχετικά με τα δικαιώματά τους, έτσι ώστε να μπορούν και αυτοί με τη σειρά τους να εκφραστούν και να κινητοποιήσουν τις κοινότητές τους για δράση. Τέλος, η μεθοδολογία SCREAM επιδιώκει να αλλάξει τις κοινωνικές συμπεριφορές για να προωθήσει μια κουλτούρα σεβασμού των δικαιωμάτων των παιδιών και να ενισχύει το παγκόσμιο κίνημα κατά της παιδικής εργασίας.

Μέσα από τις τέχνες - το θέατρο, τη δημιουργική γραφή, τη μουσική και τις εικαστικές τέχνες - και από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, οι νέοι αποκτούν δύναμη προκειμένου να μεταφέρουν το μήνυμά τους στην ευρύτερη κοινότητα. Η μεθοδολογία SCREAM επιζητά επομένως να διοχετεύσει τη δημιουργική ενέργεια των παιδιών και των νέων με θετικούς και εποικοδομητικούς τρόπους και να ενθαρρύνει την αλληλο-εκπαίδευση μεταξύ συνομηλίκων, με τους νέους να προσεγγίζουν άλλους νέους. Η αλληλο-εκπαίδευση αποτελεί έναν πολύ καλό τρόπο προσέγγισης των μαθητών μέσα από διαφορετικά θέματα. Η προστασία του περιβάλλοντος δεν είναι ιδιαίτερα δημοφιλές θέμα για τα παιδιά και τους νέους. Η ευαισθητοποίηση θα πρέπει να ξεκινήσει σε πολύ νεαρή ηλικία. Το έργο δημιουργεί ένα ασφαλές μαθησιακό κλίμα και είναι προσανατολισμένο να καλύψει τις ανάγκες των παιδιών. Χάρис στις μεθόδους των εργαστηρίων και της αλληλο-εκπαίδευσης, τα περιβαλλοντικά ζητήματα μπορούν να προσεγγιστούν με κατάλληλο τρόπο.

3. Περισσότεροι σύνδεσμοι:

- <http://somero-uganda.org/advocacy-and-community-involvement/>
- <http://somero-uganda.org/global-learning/>
- <http://www.learn2change-network.org/userfiles/downloads/GLOBAL%20LEARNING%20AT%20SOMERO%20UGANDA.pdf>
- <https://theglobalfriends.wordpress.com/about/ugandan-friends-2/>

Πρακτική που εμπνέει #5

ΤΟ ΕΡΓΟ «ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ» ΣΤΗΝ ΚΙΡΓΙΖΙΑ

Κατανόηση της αξίας της βιοποικιλότητας και ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία της προστασίας της

Θέση της Κιργιζίας (πράσινο)

1. Σχετικά

Η Δημοκρατία της Κιργιζίας (Κιργιστάν) είναι μια μεσόγεια και ορεινή χώρα της Κεντρικής Ασίας. Με πληθυσμό να φτάνει τα 6 εκατομμύρια, η Κιργιζία διαθέτει την πλουσιότερη βιοποικιλότητα από όλες τις χώρες της Κεντρικής Ασίας. Στην επικράτειά της μπορεί να βρει κανείς 22 κατηγορίες οικοσυστημάτων που απαρτίζουν το 1% όλων των γνωστών ειδών του πλανήτη, μολονότι η χώρα καταλαμβάνει μόλις το 0,13% της επιφάνειας της πλανήτη.

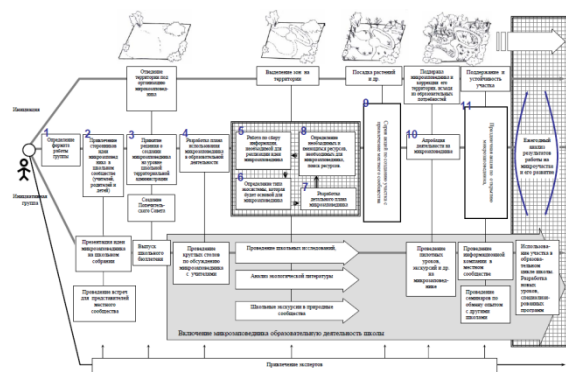
Ωστόσο, όπως και σε πολλές άλλες χώρες, η βιοποικιλότητα της Κιργιζίας βρίσκεται υπό μεγάλη απειλή από τις πιέσεις κοινωνικής και οικονομικής φύσης που υφίσταται, ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές εξαιτίας της υπερβόσκησης, της υπερβολικής χρήσης φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων και της ρύπανσης των υδάτινων πόρων της. Είναι, επομένως, ανάγκη να υπάρξει ευαισθητοποίηση των κατοίκων των αγροτικών και αστικών περιοχών σχετικά με τη μοναδική κληρονομιά της βιοποικιλότητας που διαθέτουν οι χώρες αυτές και να υπάρξει αλλαγή και στους τρόπους συμπεριφοράς, με τα σχολεία να αναγνωρίζονται ως τα κατάλληλα κέντρα να προωθήσουν τις προσπάθειες αυτές.

Το έργο «School Green Land» τελεί υπό την υποστήριξη της οικολογικού οργάνωσης «BIOM», μιας εθνικής ΜΚΟ, η οποία συγκεντρώνει στους κόλπους της νέους ειδικούς, επιστήμονες και ηγέτες που δραστηριοποιούνται στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων στη Δημοκρατία της Κιργιζίας και στην περιοχή της Κεντρικής Ασίας, του Field Studies Council, μιας φιλανθρωπικής οργάνωσης περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με έδρα στο Ηνωμένο Βασίλειο, που οργανώνει και παρέχει δραστηριότητες ενημέρωσης και ψυχαγωγίας σε ανθρώπους όλων των ηλικιών, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να ανακαλύψουν, να εξερευνήσουν και να κατανοήσουν το περιβάλλον, του Ιδρύματος Darwin Initiative, ενός κρατικού προγράμματος επιδοτήσεων του Ηνωμένου Βασιλείου, που συμβάλλει στην προστασία της βιοποικιλότητας και του φυσικού

περιβάλλοντος μέσω τοπικών έργων σε όλο τον κόσμο, και της Κυβέρνησης της Κιργιζίας (Υπουργείο Παιδείας και Υπουργείο Περιβάλλοντος).

Το έργο αφορά στη δημιουργία ενός σχολικού δικτύου προστατευόμενων φυσικών μικρο-περιοχών (micro-reserves) σε σχολικό επίπεδο σε διαφορετικές περιοχές της Κιργιζίας με τη συμμετοχή 25 διαφορετικών σχολείων σε όλη τη χώρα. Η δημιουργία Μικρο-Αποθεμάτων Φυτών (ΜΑΦ) αποτελεί μια διεθνώς αποδεκτή προσέγγιση για τη διατήρηση των ενδημικών, σπάνιων και απειλούμενων, ειδών. Τα ΜΑΦ αποτελούν περιοχές μικρής έκτασης (μικρότερη από 20 εκτάρια, δηλαδή 200 στρέμματα) που έχουν επιλεγεί με κριτήριο ότι φιλοξενούν σπάνια και απειλούμενα είδη φυτών.

Η έννοια του «Μικρο-Αποθέματος» εισήχθη στα 1990 περίπου, στην περιφέρεια της Βαλένσια στην Ισπανία και χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά το 1994. Ένα τέτοιο δίκτυο μικρών προστατευόμενων φυσικών περιοχών αποτελεί ένα εργαλείο διαχείρισης συμπληρωματικό της ευρύτερα αποδεκτής στρατηγικής των «μεγάλων προστατευόμενων περιοχών», όπως αυτή που έχει υιοθετηθεί και υλοποιείται μέσα από το δίκτυο NATURA 2000. Η προστασία επιλεγμένων φυτικών ειδών στο πλαίσιο των ΜΑΦ επιτυγχάνεται μέσα από την εφαρμογή ήπιων διαχειριστικών μέτρων (περίφραξη, φύλαξη, ενημερωτικά σήματα, κλπ.) και τη μακροχρόνια παρακολούθηση, προκειμένου να προσδιοριστούν οι παράγοντες εκείνοι που επηρεάζουν τη διατήρησή τους (κλίμα, έδαφος, άλλα φυτά, ζώα, ανθρώπινες δραστηριότητες, κ.λπ.).

Ένα μικροαπόθεμα σε σχολείο της Κιργιζίας και το σχεδιάγραμμα διαχείρισης στο Εγχειρίδιο του έργου School Green Land για τους μαθητές.

Οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές που πήραν μέρος δήλωσαν ενθουσιασμένοι με την υλοποίηση δραστηριοτήτων στο πλαίσιο αυτής της πρωτοβουλίας, καθώς συμμετείχαν στην ανάπτυξη της αρχικής ιδέας και στη διαδικασία κατάρτισης των σχεδίων μικροαποθεμάτων βιοποικιλότητας ως χώρων διδασκαλίας και διατήρησης. Το δίκτυο των 25 ΜΑΦ όχι μόνο συμβάλλει άμεσα στην προστασία του περιβάλλοντος αλλά θα εξακολουθήσει να χρησιμοποιείται για εκπαιδευτικούς σκοπούς και για κοινοτικές δραστηριότητες.

2. Γιατί αποτελεί μια καλή πρακτική;

Η πρακτική δείχνει τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να συνδυαστεί η εκπαίδευση για τη βιοποικιλότητα με την υλοποίηση αρχών της αειφόρου ανάπτυξης και την διατήρηση των φυσικών οικοσυστημάτων. Έχει επίσης ένα θετικό και από αντίκτυπο στις συνθήκες διαβίωσης,

στην ποιότητα ζωής των ατόμων, ομάδων ή κοινοτήτων που επηρεάζονται. Αποτελεί συμβολή στην κατεύθυνση της αειφορίας και μετά το πέρας του έργου και μπορεί να αναπαραχθεί και μεταφερθεί ως παράδειγμα και σε άλλες περιοχές.

3. Περισσότεροι σύνδεσμοι:

- <http://www.darwininitiative.org.uk/project/11024/>
- <http://www.biom.kg/en/informatory/publications/5812cb34a6016dcc8ae57acf>

4. Πηγές:

- The Darwin Initiative. Τελική Έκθεση – Έργο «School Green Land» Κιργιζία. Ανακτήθηκε από: <http://www.darwininitiative.org.uk/documents/11024/4051/11-024 FR - edited.pdf>
- CRETAPLANT: Ένα Πιλοτικό Δίκτυο Μικρο-Αποθεμάτων Φυτών στη Δυτική Κρήτη. Plant Micro –Reserves: Knowledge, Protection, Preservation. Ανακτήθηκε από: http://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm?fuseaction=home.showFile&rep=file&fil=CRETAPLANT_brochure.pdf

Πρακτική που εμπνέει #6

«KIDS FOR TIGERS» (ΠΑΙΔΙΑ ΥΠΕΡΑΣΠΙΖΟΝΤΑΙ ΤΙΣ ΤΙΓΡΕΙΣ) - ΥΨΩΝΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΦΩΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΩΣΗ ΤΗΣ ΤΙΓΡΗΣ

Στόχος μας είναι να φτάσουμε το ένα εκατομμύριο παιδιά και να τα κάνουμε να αγαπήσουν τη φύση και την τίγρη. Θέσαμε στα παιδιά έναν ορθολογικό στόχο: σώζοντας την τίγρη, τελικά σώζετε τον εαυτό σας, καθώς κανείς δεν μπορεί να προστατέψει την τίγρη, εάν δεν προστατέψει πρώτα το δάσος της, το ενδιαίτημά της. Φυσικά, εάν σώσετε το δάσος, διασώζετε και κάθε είδος που ζει σε αυτό, από το μικρότερο έως το μεγαλύτερο.

- Bittu Sahgal (Ιδρυτής του «Kids for Tigers»)

1. Σχετικά

Το πρόγραμμα «Kids for Tigers» («Τα παιδιά υπερασπίζονται τις τίγρεις») εγκαινιάστηκε από το περιοδικό Sanctuary Asia το 2000 ως μια πρωτοβουλία διατήρησης της άγριας ζωής και ένα πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για τα σχολεία σε όλη την Ινδία. Το 1999-2000, το Sanctuary επισκέφθηκε σχολεία σε όλη τη χώρα για να προβάλει ένα ντοκιμαντέρ σχετικά με τις τίγρεις και να συλλέξει υπογραφές για τη προστασία της τίγρης. Συγκέντρωσε περισσότερες από ένα εκατομμύριο υπογραφές. Το 2002 σχεδιάστηκε ένα πρόγραμμα επαφών με σχολεία, όπου τα παιδιά θα μάθαιναν το λόγο για τον οποίο πρέπει να διασωθούν οι τίγρεις. Σήμερα, το πρόγραμμα «Kids for Tigers» περιλαμβάνει παιδιά από 300 σχολεία σε 15 πόλεις (Μουμπαί, Καλκούτα, Μπανγκαλόρ, Δελχί, Chennai κ.λπ.). Βοηθάει να γίνει αντιληπτή η ζωτική σημασία διασύνδεση μεταξύ της επιβίωσης της τίγρης και της οικολογικής υγείας της χώρας στο μέλλον. Επιπλέον, το «Kids for Tigers» έχει θεωρηθεί ως ένα πρόγραμμα που ασκεί σημαντική επιρροή στην κοινή γνώμη και την υποστήριξη της φύσης και της διατήρησης της άγριας ζωής στην Ινδία.

Μέσα από ψυχαγωγικές δραστηριότητες, όπως εργαστήρια, φεστιβάλ «τίγρης», φυσικούς περιπάτους, προβολή ταινιών και την παραγωγή ενημερωτικού υλικού, το «Kids for Tigers» επιδιώκει να δώσει τη δυνατότητα στα παιδιά να «ερωτευτούν» τη φύση και να ευαισθητοποιηθούν σε ό,τι αφορά τη βιοποικιλότητα της Ινδίας.

Το πρόγραμμα έχει προσελκύσει περισσότερους από ένα εκατομμύριο νεαρούς Ινδούς μέσα από δραστηριότητες που στοχεύουν στη διάσωση της άγριας τίγρης. Το «Kids for Tigers» συνεργάζεται επίσης με δασκάλους, γονείς και φοιτητές εμπλέκοντάς τους σε δράσης ενημέρωσης για το πώς συνδέεται η διάσωση της τίγρης με την διατήρηση της φύσης και κάθε

είδους μέσα σε αυτή - συμπεριλαμβανομένων και των ανθρώπων. Ο λόγος που γίνεται αυτό είναι ο εξής: «Δεν είναι δυνατόν να διασώσουμε την τίγρη αν δεν διασώσουμε το δάσος της. Εάν το κάνουμε αυτό, διασώζουμε τις πηγές καθαρού νερού της Ινδίας. Διασώζοντας πόσιμο νερό, διασώζουμε εμάς τους ίδιους».

Το 2002, ο Πρωθυπουργός της Ινδίας Atal Bihari Vajpayee δέχτηκε σε ιδιωτική ακρόαση 100 μέλη της οργάνωσης «Kids for Tigers», τα οποία του παρέδωσαν αναφορές διαμαρτυρίας, συμβολικές ζώνες ενίσχυσης των δεσμών φιλίας, διάβασαν ποιήματα και μετέφεραν την ανησυχία τους για την τίγρη καθώς και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν από την κυβέρνηση για τη διασφάλιση της διάσωσης της. Έγιναν επαφές με πολιτικούς ηγέτες και γνωστές προσωπικότητες για τη στήριξη του προγράμματος «Kids for Tigers». Το 2001 ο Πρωθυπουργός συνέταξε μια συγχαρητήρια επιστολή προς τα παιδιά δηλώνοντας: «Η τίγρης αποτελεί έναν δείκτη περιβαλλοντικής υγείας της Ινδίας... Προστατεύοντας τα δάση στα οποία ζουν οι τίγρεις στην Ινδία όχι μόνο διασώζουμε αυτό το ζώο, αλλά θα διασφαλίζουμε επίσης και την οικονομική σταθερότητα της χώρας».

2. Γιατί αποτελεί μια καλή πρακτική;

Η πρακτική αυτή δείχνει ότι δεν χρειάζεται απαραίτητα τα παιδιά να περιμένουν να ενηλικιωθούν για να αναλάβουν την ευθύνη για το μέλλον τους. Το πρόγραμμα χρησιμοποιεί πολλές δημιουργικές στρατηγικές για να διαδώσει το μήνυμα στον πληθυσμό της Ινδίας και στο εξωτερικό, με σκοπό να εμψυχήσει την κατανόηση στους νέους ανθρώπους και να τους ενδυναμώσει με τη γνώση ότι οι φωνές τους είναι το πιο σημαντικό μέσο για το μέλλον. Τα παιδιά ενθαρρύνονται να προβάλλουν τις απόψεις τους, να απευθύνονται σε ισχυρούς παράγοντες λήψης αποφάσεων και να ασκούν επηρροή στις οικογένειες και τις κοινότητές τους. Τα παιδιά αυτά έχουν διεκδικήσει υπέρ της τίγρης σε εθνικό επίπεδο, έχουν ζητήσει την προστασία των τοπικών καταφυγίων άγριας ζωής και έχουν συναντηθεί με τον Πρωθυπουργό, τους Επικεφαλής Υπουργούς, τους Κυβερνήτες, τα στελέχη του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Δασών, τους εκδότες εφημερίδων και περιοδικών και με δημόσια πρόσωπα κάθε είδους. Έχουν συμβάλει άμεσα - στο μέγιστο δυνατό βαθμό - στην διατήρηση της τίγρης στην Ινδία, γεγονός που αναγνωρίζεται και αποτελεί αντικείμενο θαυμασμού από περιβαλλοντικές ομάδες στην Ινδία και στο εξωτερικό. Επιπλέον, το πρόγραμμα έχει ήδη αναδείξει πολλούς αποτελεσματικούς νέους υπερασπιστές της άγριας φύσης.

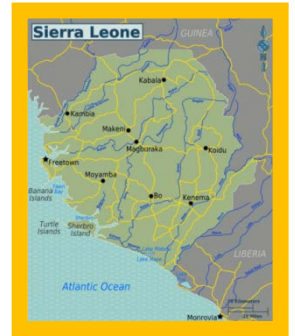
3. Περισσότεροι σύνδεσμοι

- [Save Our Tigers: http://www.saveourtigers.com](http://www.saveourtigers.com)
- [Sanctuary Asia: http://www.sanctuaryasia.com](http://www.sanctuaryasia.com)
- [Kids in India Come Together to Save Tigers \(video\): http://voices.nationalgeographic.com/2014/02/21/kids-in-india-come-together-to-save-tigers](http://voices.nationalgeographic.com/2014/02/21/kids-in-india-come-together-to-save-tigers)

Πρακτική που εμπνέει #7

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ: ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

Οι σχολικές συμπράξεις εγκαινιάστηκαν από τις ΜΚΟ του Βορρά (Ευρώπη) και του Νότου (Αφρική) το 2013/2014. Τα αποτελέσματα ήταν τα εξής: ανάδειξη της παγκόσμιας διάστασης στη μάθηση, σύνδεση μεταξύ των μαθητών του Βορρά και του Νότου και έργα πρακτικής φύσης σε περιβαλλοντικά θέματα.

«Τα μαθήματα συνεργασίας και εταιρικής διαφοράς από τα υπόλοιπα κανονικά μαθήματα. Θα μπορούσα να βυθιστώ κυριολεκτικά σε τέτοια μαθήματα συνεργασίας. Σε αυτά έμαθα πολλά για άλλες κουλτούρες. Ενώ δεν μπορώ να πω το ίδιο και για τα άλλα μαθήματα. Το πρώτο σημαντικό πράγμα που έμαθα για τη Σιέρα Λεόνε είναι η αντοχή. Οι άνθρωποι, τα παιδιά δεν εγκαταλείπουν ποτέ το όνειρό τους. Μαθαίνουν παρά τις όποιες αντίξοες συνθήκες».

– Απόσπασμα από τη μαρτυρία ενός Ούγγρου μαθητή

1. Σχετικά

Μία από τις συναρπαστικότερες μεθόδους για να αναδειχτεί η παγκόσμια διάσταση στη σχολική εκπαίδευση είναι η ανάπτυξη σχολικών συμπράξεων, με σκοπό να διασυνδεθούν σχολεία από διαφορετικές ηπείρους και να δημιουργηθούν σύνδεσμοι μεταξύ Βορρά και ου Νότου. Ο πυρήνας αυτής της μεθόδου είναι να φέρει σε επαφή τα σχολεία και να βάλει εκπαιδευτικούς και μαθητές να συνεργαστούν πάνω σε κοινά θέματα. Στο έργο αυτό, που ονομάστηκε «North-South Connections», διασυνδέθηκαν Ευρωπαϊκά με Αφρικανικά σχολεία: 4 Ουγγρικά σχολεία συνεργάστηκαν με 4 σχολεία από τη Σιέρα Λεόνε, υπό το συντονισμό του Ιδρύματος Artemisszió (Ουγγαρία) και του One Family People (Σιέρα Λεόνε). Το έργο χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα EuropeAid.

Οι μαθητές έμαθαν σχετικά με διεργασίες και θέματα σε παγκόσμιο επίπεδο μέσα από διαδραστική και βιωματική μάθηση και η συνεργασία τους ανέδειξε τις ομοιότητες και διαφορές μεταξύ του παγκόσμιου Βορρά και Νότου. Οι ομάδες εργάστηκαν πάνω σε προκλήσεις ζωτικής σημασίας τόσο σε παγκόσμια όσο και σε τοπική κλίμακα. Σε αυτές συμπεριλαμβάνονταν θέματα όπως η ρύπανση και τα σκουπίδια, η διατροφή και το νερό, η πραγματικότητα των ατόμων με ειδικές ανάγκες και η φτώχεια.

Κάθε σχολική ομάδα εργάστηκε πάνω σε δύο παγκόσμια ζητήματα και υλοποίησε δύο μικρά εκπαιδευτικά projects κατά τη διάρκεια του ίδιου σχολικού έτους (2013-14).

Τα βασικά βήματα στη διαδικασία αυτή ήταν τα ακόλουθα:

1. Προετοιμασία→ 2. Πρώτη επαφή μεταξύ των μαθητών→ 3. Εκπαίδευση εκτός διαδικτύου/ Εισαγωγή στο θέμα→ 4. Ανεξάρτητη εργασία → 5. Διαμοιρασμός εργασιών→ 6. Δράση→ 7. Αξιολόγηση

Η διεξαγωγή της ανεξάρτητης εργασίας, η έρευνα, η διερεύνηση των προσωπικών τους θέσεων ήταν όλα σημαντικά μέρη του έργου. Οι μαθητές προετοίμασαν δοκίμια, ταινίες μικρού μήκους, παρουσιάσεις, ημερολόγια, δημοσκοπήσεις, ψηφιακές αφίσες και κολάζ και τα μοιράστηκαν με το σχολείο-εταίρο τους. Οι ίδιες οι δράσεις των μαθητών ήταν εξαιρετικά σημαντικές: διαφορετικές εκπαιδευτικές διαδικασίες προετοίμασαν το έδαφος για την πραγματοποίηση αλλαγών στο άμεσο περιβάλλον τους. Η δημιουργικότητα ήταν έκδηλη στον πολύπλευρο χαρακτήρα των δράσεων. Για παράδειγμα, με δεδομένο ότι δεν υπάρχει πόσιμο τρεχούμενο νερό στην πόλη Freetown, οι μαθητές αναζήτησαν νέες χρήσεις στις πλαστικές σακούλες νερού. Η αναβαθμιστική ανακύκλωση σε μια περίπτωση, πήρε τη μορφή της δημιουργίας ενός σχολικού κήπου. Έτσι, οι πλαστικές σακούλες χρησιμοποιήθηκαν ως υποδοχείς νέων φυτών στο σχολικό φυτώριο.

Ένα από τα πιο επιτυχημένα στοιχεία αυτών των δράσεων ήταν η συμμετοχή της τοπικής κοινότητας. Ένα σχολείο στη Σιέρα Λεόνε ετοίμασε ένα παιχνίδι και επισκέφθηκε τις γειτονιές άλλων σχολείων με στόχο να τους παρακινήσει σε πρακτικές ορθής διαχείρισης αποβλήτων. Σε μια άλλη περίπτωση, οι μαθητές ενημέρωσαν πρόσωπα-κλειδιά της κοινότητάς τους (ηγετικά πρόσωπα-φυλές τους, γηραιότερους), οι οποίοι αποτελούν σημαντικούς παράγοντες στη διαδικασία λήψης αποφάσεων πέραν των επίσημων δημοτικών λειτουργιών. Και στις δύο περιπτώσεις, η προσπάθειες των μαθητών επικεντρώνονταν στην ανακύκλωση και την αναβαθμιστική ανακύκλωση σε σχέση με τις τοπικές συνθήκες και προβλήματα.

2. Γιατί αποτελεί μια καλή πρακτική;

Η σύμπραξη βασίστηκε σε πραγματικές ανταλλαγές και διαμοιρασμό αρμοδιοτήτων και γνώσης - μαθητές και εκπαιδευτικοί από το Βορρά και το Νότου διδάχτηκαν ο ένας από τον άλλον και ανέπτυξαν επαφές παρά τα τεχνικά προβλήματα και το ξέσπασμα του ιού Ebola το 2014. Η πρακτική διάσταση του έργου έδειξε πώς μπορούν να συνεργαστούν δύο ήπειροι, ενώ χαρτογραφούν παράλληλα διαφορετικά τοπικά προβλήματα και βρίσκουν λύσεις για το καθένα από αυτά. Στη συνέχεια οι λύσεις δόθηκαν σε όλες τις πλευρές με τη μορφή που και άλλα μέλη της κοινότητας να μπορούν να αξιοποιήσουν τα αποτελέσματα και να επιφέρουν θετικές αλλαγές στο περιβάλλον τους.

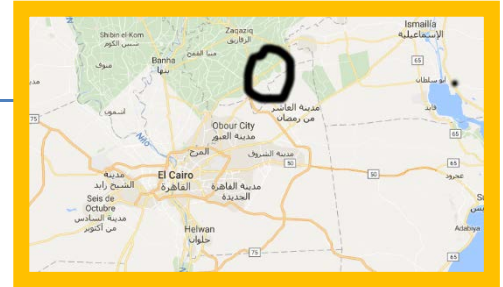
3. Περισσότεροι σύνδεσμοι

- http://artemisszio.blog.hu/tags/Észak-Dél_Kapcsolat
- [The World in the Classroom – guidebook to establish school partnerships, 2014: https://drive.google.com/file/d/0B5TgEhR6R1MbOFIld1c0aV8zWUk/view](https://drive.google.com/file/d/0B5TgEhR6R1MbOFIld1c0aV8zWUk/view)
- [The guidebook in Hungarian, 2014:](http://globalschoolsconnect.com/wp-content/uploads/2013/04/2014-World-Classroom-HU-FINAL_big.pdf)
- http://globalschoolsconnect.com/wp-content/uploads/2013/04/2014-World-Classroom-HU-FINAL_big.pdf

Πρακτική που εμπνέει #8

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ SEKEM*

(*η δύναμη της ζωής): ΤΟ ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΟ
ΜΟΝΤΕΛΟ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Το 1977, ο Δρ. Ibrahim Abouleish ξεκίνησε την Πρωτοβουλία SEKEM σε μία παρθένα περιοχή της Αιγυπτιακής ερήμου (έκτασης 70 εκταρίων) 60 χμ. βορειοανατολικά του Καΐρου. Χρησιμοποιώντας βιοδυναμικές αγροτικές μεθόδους, η ερημοποιημένη γη αναζωογονήθηκε και αναπτύχθηκε μια δυναμική αγροτική επιχείρηση. Με την πάροδο των ετών, το SEKEM αποτέλεσε την ομπρέλα μιας πολυδιάστατης αγρο-βιομηχανικής ομάδας εταιρειών και ΜΚΟ. Το 1989 ξεκίνησε τη λειτουργία του το Σχολείο του SEKEM σε πρωτοβάθμιο και δευτεροβάθμιο επίπεδο και πλέον αριθμεί 300 μαθητές, που φοιτούν από το νηπιαγωγείο έως και τάξεις της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

«Το SEKEM φιλοδοξεί να αποτελέσει όχι απλά ένα πρότυπο αλλά και να συνεισφέρει στην ανάπτυξη ολόκληρου του κόσμου.»

~ Από τον ιστότοπο του Sekem' ~

1. Σχετικά

Το SEKEM ιδρύθηκε μέσα από την ιδέα της αειφόρου ανάπτυξης και της πολιτισμικής ποικιλομορφίας, καθώς επίσης και της προσφοράς στην κοινότητα. Το όραμα που ώθησε τον Δρ. Ibrahim Abouleish να σκάψει το πρώτο πηγάδι στην απέραντη γη της ερήμου εξακολουθεί να αντηχεί στην προσέγγιση του SEKEM σε σχέση με την επιχειρηματική του δραστηριότητα: η αειφόρος ανάπτυξη για ένα μέλλον όπου κάθε ανθρώπινο ον θα μπορεί να ξεδιπλώνει το ατομικό δυναμικό του, όπου η ανθρωπότητα θα συμβιώνει σε κοινωνικές μορφές που θα αντικατοπτρίζουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και όπου κάθε οικονομική δραστηριότητα θα διεξάγεται σύμφωνα με τις αρχές της οικολογίας και της ηθικής. Αυτοί είναι οι κατευθυντήριοι άξονες αυτού του σχολείου και των δράσεών του.

Η εκπαίδευση τίθεται στη βάση μιας ολιστικής ανθρώπινης ανάπτυξης και προόδου για όλους. Πρόκειται για μία συνεχιζόμενη πρόκληση. Η δια βίου μάθηση επιτρέπει στους ανθρώπους να βελτιώνουν τις συνθήκες διαβίωσής τους και συμβάλει στην ανάπτυξη της κοινότητας και της χώρας τους.

Οι μαθητές που προέρχονται από όλα τα κοινωνικά επίπεδα και φτάνουν κυρίως από την γειτονική πόλη Bilbeis ή στις παρακείμενες αγροτικές περιοχές. Το σχολείο εξυπηρετεί παιδιά τόσο Μουσουλμάνων όσο και Χριστιανών, ενθαρρύνοντάς τα να ζουν αρμονικά και να σέβονται τις πρακτικές των άλλων θρησκειών.

Μολονότι το Σχολείο του SEKEM είναι εγκεκριμένο από το Αιγυπτιακό Υπουργείο Παιδείας και βασίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών του Αιγυπτιακού Κράτους, προάγει επίσης νέες μορφές εκπαιδευτικής και κοινωνικής αλληλεπίδρασης. Πέρα από το γεγονός ότι εστιάζει στη βελτίωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των μαθητών, το Σχολείο του SEKEM δίνει έμφαση σε προγράμματα που καλλιεργούν την ακεραιότητα και το χαρακτήρα του ατόμου. Επομένως, η συμβατική εκπαίδευση εμπλουτίζεται με μαθήματα ευρυθμίας, χειροτεχνίας, δράματος, χορού και μουσικής. Συνδυάζοντας τις παραδοσιακές εκπαιδευτικές μεθόδους με καινοτόμες μαθησιακές εμπειρίες, είναι δυνατόν να ενισχυθεί η καλύτερη δυνατή κοινωνική, πολιτιστική και εκπαιδευτική ανάπτυξη του κάθε παιδιού. Η εργασία και η μάθηση είναι διασυνδεδεμένες και εφαρμόζονται από κοινού σε όλα τα ηλικιακά επίπεδα. Για αυτό το λόγο, το Σχολείο του SEKEM διαθέτει ευρύχωρες και καλά εξοπλισμένες εγκαταστάσεις, ανάμεσα στις οποίες και αίθουσες εργαστηρίων και ένα θέατρο.

2. Γιατί αποτελεί μια καλή πρακτική;

Βασικός στόχος του Sekem είναι η ενδυνάμωση της μάθησης εκτός της τάξης, η διδασκαλία των περιβαλλοντικών επιστημών και αρχών, η χρήση διερευνητικών και βιωματικών εκπαιδευτικών μεθόδων και η ανάπτυξη της περιβαλλοντικής γνώσης και ευαισθητοποίησης.

Όπως το θέτουν οι ίδιοι, κάθε οργανισμός στη φύση είναι ανεξάρτητος και ταυτόχρονα συστημικά διασυνδεδεμένος με άλλους οργανισμούς. Εμπνευσμένοι από τις οικολογικές πρακτικές, που μεταφέρουν τη σοφία της φύσης και του σύμπαντος, προσπαθούν να πετύχουν και να διατηρήσουν μια αρμονική ισορροπία ανάμεσα σε διαφορετικούς πόλους και να τους εντάξουν λειτουργικά στην ανάπτυξή τους.

Οι μαθητές των σχολείων του SEKEM προέρχονται από αγροτικές, ημι-αστικές και αστικές περιοχές, από μειονεκτούσες και προνομιούχες οικογένειες, είναι παιδιά επαγγελματιών ή διευθυντικών στελεχών, τεχνικών και εξειδικευμένων εργατών, αγροτών και ανειδίκευτων εργατών, παιδιά γηγενών Αιγυπτίων όπως και αλλοδαπών. Οι μαθητές διαφοροποιούνται επίσης ανάλογα με τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες. Υπάρχουν εκείνοι που επιζητούν την τυπική δημόσια εκπαίδευση, άλλοι που επιθυμούν την τεχνική εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση, μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και ακόμα εκείνοι που εγκαταλείπουν το σχολείο ή που δεν είχαν καμία ευκαιρία να συμμετέχουν σε κάποιο είδος εκπαίδευσης. Είναι περιττό να πούμε ότι η ευρεία αυτή ποικιλότητα του συνόλου των μαθητών προσφέρει εκπαιδευτικές και μαθησιακές εμπειρίες που δεν μπορούν να συγκριθούν ή να αποκτηθούν σε οποιαδήποτε άλλη κατάσταση της πραγματικής ζωής. Έχει κερδίσει πολλά βραβεία παγκοσμίως, μεταξύ των οποίων και το Βραβείο Ορθής Διαβίωσης (Right Livelihood), το οποίο έγινε επίσης γνωστό ως Εναλλακτικό Βραβείο Νομπελ.

3. Περισσότεροι σύνδεσμοι:

- <http://www.sekem.com/>

- <http://goodpractices.agrinnovation.net/Pages/GoodPracticeDetails.aspx?Id=195&lang=EN&l=0&DId=0&CId=0&CMSId=10>
- http://www.planet-diversity.org/fileadmin/files/planet_diversity/Programme/Plenary_Session/13_05/Abouleish_13_5_Sekem_ppt_en.pdf

Πρακτική που εμπνέει #9

Ο ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΑΛΙΗΑΙ: ΒΟΗΘΩΝΤΑΣ ΤΑ ΔΕΝΤΡΑ ΝΑ ΕΠΙΒΙΩΣΟΥΝ ΣΕ ΕΝΑ ΑΝΤΙΞΟΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Οι σχολικοί όμιλοι εκπαιδεύουν και εμπλέκουν ενεργά τους νέους σε πρακτικές διατήρησης και προστασίας του περιβάλλοντος.

«Με την συμμετοχή μου ως ενεργό μέλος του «Ομίλου Malihai» στο Γυμνάσιο D'Aalzon της πόλης Arusha στην Τανζανία, συνειδητοποίησα σε βάθος την ανάγκης να εμποδίσουμε την καταστροφή του περιβάλλοντος και την ανάγκη να συμβάλλουμε στην καλή κατάσταση των φυσικών συστημάτων, όπως μέσα από τη φροντίδα των δέντρων που προσπαθούν να επιβιώσουν μέσα στις ολόενα και περισσότερο αντίξοες περιβαλλοντικές συνθήκες».

- Μαρτυρία ενός μέλους του Ομίλου Malihai

1. Σχετικά

Ο Όμιλος Malihai στο Γυμνάσιο της D'Aalzon αποτελεί μέρος ενός δικτύου χιλιάδων ανεπίσημων ομίλων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για τους νέους της Τανζανίας. «Malihai» στη γλώσσα των Σουαχίλι σημαίνει «Εμβιος Πλούτος» συμπεριλαμβάνοντας τη βλάστηση, τα θηλαστικά ζώα, τα πτηνά και τον αέρα. Ως έννοια σχηματίζει τον άξονα πάνω στον οποίο περιστρέφεται η εκπαίδευση σχετικά με το περιβάλλον που παρέχεται στα μέλη του ομίλου και τους άλλους μαθητές.

Μια Μη-Κυβερνητική Οργάνωση (ΜΚΟ) με την ονομασία African Wildlife Foundation (AWF) (Ίδρυμα για την Άγρια Ζωή της Αφρικής), σε συνεργασία με την κυβέρνηση της Τανζανίας υπό την αιγίδα του Υπουργείου Φυσικών Πόρων και Τουρισμού, συνέστησε το 1980 το δίκτυο των Ομίλων Malihai. Ο σκοπός ήταν να δημιουργηθεί ένα αίσθημα δέσμευσης από τους νέους ώστε να γίνει αντιληπτές και να υποστηριχθούν οι προσπάθειες προστασίας απέναντι στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

Οι Όμιλοι Malihai δημιουργήθηκαν από το Ίδρυμα AWF και την κυβέρνηση της Τανζανίας ως ένα πρόγραμμα μη-τυπικής περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, βασισμένο πάνω στη φιλοσοφία ότι το μέλλον της άγριας ζωής βρίσκεται στα χέρια των ίδιων των Τανζανών και ιδιαίτερα των νέων.

Η ουσία αυτής της φιλοσοφίας και του προγράμματος ήταν να εμπνεύσει τους νέους ώστε να αποτελέσουν τη βάση για κάθε δημόσια προσπάθεια και μέτρο με σκοπό την πρόληψη και την προστασία της φύσης και του περιβάλλοντος.

Οι όμιλοι δημιουργήθηκαν με την πρόθεση να ευαισθητοποιήσουν τα παιδιά από σχετικά μικρή ηλικία ως προς το νόημα, τη σημασία και την αξία του περιβάλλοντος στο οποίο ζουν και πώς μπορούν να το βελτιώσουν. Ως αποτέλεσμα αυτής της εκπαίδευσης, παιδιά των Ομίλων Malihai φύτεψαν πάνω από ένα εκατομμύριο δέντρα (1.000.000) μέσα στο 2010 στη βόρεια Τανζανία.

Το πεδίο των δραστηριοτήτων των Ομίλων Malihai με την πάροδο των ετών έχει εξελιχθεί δίνοντας πλέον έμφαση σε ανθρώπινες δράσεις πρόληψης παρά στην κατανόηση και μόνο της οικολογική διάσταση του περιβάλλοντος. Σήμερα, το πρόγραμμα απασχολεί ενεργά τα μαθητές των Ομίλων στη δημιουργία φυτωρίων δέντρων και λουλουδιών, λαχανόκηπων και ιχθυοτροφείων, όπως επίσης στη συμμετοχή σε προγράμματα ορθής απόρριψης και συλλογής των αποβλήτων. Πραγματοποιούν επίσης συζητήσεις για περιβαλλοντικά θέματα, συμμετέχουν σε εθνικές και διεθνείς περιβαλλοντικές εκδηλώσεις, καλλιεργούν ανθόκηπους και λαχανόκηπους, ασχολούνται με τη μελισσοκομία και την ιχθυοκαλλιέργεια, συντάσσουν άρθρα για το ενημερωτικό δελτίο του Malihai, συνθέτουν θεατρικά έργα, ποιήματα, τραγούδια και ζωγραφίζουν. Αυτές είναι κάποιες από τις φιλικές προς το περιβάλλον δραστηριότητες που κάνουν.

Αυτή την εποχή, η Γραμματεία των Ομίλων Malihai, σε συνεργασία με εξέχουσες θρησκευτικές ομάδες, όπως ο Ινδουιστές, Χριστιανοί και Ισλαμιστές συντονίζει την προετοιμασία ενός εκπαιδευτικού υλικού περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με σκοπό να βοηθήσει τους νέους να χρησιμοποιήσουν τα ιερά κείμενα για να προσεγγίσουν τις σύγχρονες προκλήσεις που σχετίζονται με την καταστροφή του περιβάλλοντος.

2. Γιατί αποτελεί μια καλή πρακτική;

Η δημιουργία των Ομίλων Malihai για τους νέους στα σχολεία αποτελεί μια καλή πρακτική καθώς φέρνει κοντά εκπαιδευτικούς, μαθητές και τα μέλη της κοινότητας με στόχο την υλοποίηση φιλικών προς το περιβάλλον δράσεων και καλεί σε μια διευρυμένη λαϊκή συμμετοχή του τοπικού πληθυσμού στην προσπάθεια για διατήρηση της άγριας ζωής.

Οι Όμιλοι Malihai της Τανζανίας ενδυνάμωσαν τους νέους στο να γίνουν περιβαλλοντικά περισσότερο συνειδητοποιημένοι και να ενισχύσουν την προσωπική τους δέσμευση για ένα πιο αειφόρο μέλλον. Με αφορμή αυτό η κυβέρνηση της Τανζανίας έχει ιδρύσει μια Γραμματεία με προσωπικό πλήρους απασχόλησης για το συντονισμό των δραστηριοτήτων των Ομίλων Malihai στη χώρα. Από το 1980 μέχρι σήμερα, επί 37 χρόνια, η κυβέρνηση χρηματοδοτεί τη λειτουργία των σχολείων και τους μισθούς του προσωπικού που εργάζεται στη Γραμματεία των Ομίλων Malihai.

3. Περισσότεροι σύνδεσμοι:

- nla.gov.au/anbd.bib-an41261704
- <http://www.worldcat.org/identities/lccn-n94900812/>
- [ihi.eprints.org/348/1/ihieprint_\(45\).pdf](http://ihi.eprints.org/348/1/ihieprint_(45).pdf)
- [http://ihi.eprints.org/348/1/ihieprint_\(45\).pdf](http://ihi.eprints.org/348/1/ihieprint_(45).pdf)
- subnet.loginto.me/30-years-anniversary-of-malihai-clubs-of-tanza...

Πρακτική που εμπνέει #10

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΟ ΝΕΡΟ: ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΝΕΡΟ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ CHIAPAS

Πρόκειται για μια πρωτοβουλία που προωθεί το δικαίωμα στο νερό σε αρκετές αυτόχθονες κοινότητες που κατοικούν στα Υψίπεδα της πολιτείας Chiapas (στο Μεξικό). Η πρωτοβουλία αναπτύχθηκε από μια οργάνωση ΜΚΟ γυναικών και βασίστηκε σε μία προσέγγιση επικεντρώνεται στο φύλο.

«Μάθαμε πώς να φτιάχνουμε δεξαμενές νερού, πιστεύαμε ότι μόνο οι άντρες μπορούσαν να το κάνουν, αλλά πλέον συνειδητοποιούμε ότι μπορούμε κι εμείς το ίδιο. Μας άρεσε πραγματικά που μπορούσαν να συνεργαστούν άντρες και γυναίκες μαζί».

- Μια γηγενής γυναίκα από την Chiapas

1. Σχετικά

Η Chiapas είναι μια περιοχή στο Μεξικό που αν και δέχεται πολύ νερό με τη μορφή βροχοπτώσεων, οι αγροτικές και αστικές κοινότητες που κατοικούν σε αυτή αντιμετωπίζουν περιορισμένη και άνιση κατανομή νερού. Οι κύριοι λόγοι βρίσκονται στη ρύπανση των υδατικών πηγών, στην αποψίλωση των δασών, στην έλλειψη ολοκληρωμένων συστημάτων ύδρευσης και αποχετεύσεως, στις πιέσεις από μεγάλα έργα, όπως ορυχεία, φράγματα ή τις μονοκαλλιέργειες.

Προκειμένου να ενισχυθεί η πρόσβαση στο νερό, μια ομάδα μεξικανικών ΜΚΟ (με επικεφαλής τη φεμινιστική ΜΚΟ «Mujer y Medio Ambiente») έθεσε σε εφαρμογή το έργο «Gender and water actions: ecotecnías, organizational strengthening and human right to water in the Highlands of Chiapas, Mexico» (Δράσεις για το φύλο και το νερό: οικοτεχνία, διαχείριση και το ανθρώπινο δικαίωμα στο νερό στα Υψίπεδα της πολιτείας Chiapas).

Η πρωτοβουλία που ξεκίνησε το Μάρτιο του 2014 και ολοκληρώθηκε το Μάρτιο του 2015, υλοποιήθηκε σε διάφορες αυτόχθονες κοινότητες 5 δήμων (Chenalho, Las Margaritas, San Cristobal de las Casas, Pantelhó and Huixtán) που χαρακτηρίζονται από ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο περιθωριοποίησης και φτώχειας. Παρά το γεγονός ότι οι αυτόχθονες κοινότητες διαθέτουν μια ισχυρή κουλτούρα κοινοτικής οργάνωσης, τα τοπικά ήθη και οι πρακτικές περιορίζουν την ενσωμάτωση των γυναικών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σχετικά με το νερό. Η αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης αποτέλεσε το επίκεντρο του έργου.

Σημείο εκκίνησης ήταν η πραγματοποίηση μιας συμμετοχικής έρευνας σε κάθε εμπλεκόμενη αυτόχθονη κοινότητα που βασίστηκε σε μια προσέγγιση για το φύλο και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Στη συνέχεια, οι μεσολαβητές πραγματοποίησαν εργαστήρια σχετικά με την ηγεσία και την ενδυνάμωση των γυναικών στον τομέα διαχείρισης του νερού. Τα εργαστήρια στόχευαν στην ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία να εμπλέκονται οι γυναίκες σε όλες τις αποφάσεις που λαμβάνονται σχετικά με τη διαχείριση του νερού στις κοινότητες. Στα εργαστήρια αυτά συμμετείχαν τόσο γυναίκες όσο και άντρες, χωριστά όσο και από κοινού. Οι εκπαιδευτικές αυτές δράσεις και ενημερώσεις έδωσαν τη δυνατότητα να ενσωματωθούν νέες στρατηγικές σχεδιασμού και διαχείρισης σε νέα βασικά έργα οικοτεχνίας που συνδέονται με τις ανάγκες των γυναικών (όπως δεξαμενές νερού, οικολογικά λουτρά, συστήματα συγκομιδής όμβριων υδάτων, φίλτρα νερού, κλπ.).

Το έργο κατάφερε να καλλιεργήσει ικανότητες και δεξιότητες που είναι απαραίτητες για τη λειτουργία και συντήρηση των διαφόρων έργων που υλοποιήθηκαν. Επιπλέον, ενίσχυσε τις οργανωτικές διαδικασίες και συνέβαλε σε αλλαγές στην αντίληψη σε σχέση με τα φυλετικά πρότυπα προκειμένου να συμπεριληφθούν και οι γυναίκες στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων για το νερό. Σε όλες τις δραστηριότητες προωθήθηκε η ίση συμμετοχή γυναικών και ανδρών, δημιουργώντας έτσι χώρο να ακουστούν οι φωνές, και να ληφθούν υπόψη οι απόψεις και εμπειρίες των γυναικών. Ο τρόπος με τον οποίο ενσωματώθηκε η προσέγγιση για το φύλο στην κάθε κοινότητα σχετίζεται με την προηγούμενη ιστορία και εμπειρία της, δίνοντας διαφορετικά αποτελέσματα σε κάθε περίπτωση, όμως και την ευκαιρία να προσεγγίσουμε και καταλάβουμε καλύτερα την κοινωνική και πολιτισμική ανισότητα μεταξύ των φύλων, ειδικά σε θέματα που σχετίζονται με το νερό.

2. Γιατί αποτελεί μια καλή πρακτική;

Ένα κοινώς αποδεκτό γεγονός είναι ότι οι γυναίκες θα πρέπει να έχουν σημαντικό ρόλο σε ζητήματα και αποφάσεις διαχείρισης του νερού και ότι ο ρόλος αυτός θα μπορούσε να ενισχυθεί περαιτέρω μέσω της στρατηγικής για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου (UN Water). Η πρωτοβουλία αυτή αποτελεί ένα καλό παράδειγμα για τον τρόπο με τον οποίο η προσέγγιση του φύλου μπορεί να ενσωματωθεί σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και στις δράσεις ανάπτυξης της ικανότητας γύρω από θέματα που σχετίζονται με το δικαίωμα στο νερό και τη διατήρηση του περιβάλλοντος, που θα μπορούσε να εφαρμοστεί και σε διαφορετικά, πολιτιστικά και γεωγραφικά, πλαίσια.

3. Περισσότεροι σύνδεσμοι:

- [Mujer y Medio Ambiente: https://www.mmambiente.org/](https://www.mmambiente.org/)
- [Water as human right: http://www.cepazdh.org/wp/?p=618](http://www.cepazdh.org/wp/?p=618)
- http://media.wix.com/ugd/59becd_46074d46824d4c60a1e2ef3bb90d152c.pdf